

נחל סעדיה

תוצאות ניטור כימי למי הנחל בין השנים 2019-2024

מעיין ציון

דצמבר 2024

סימוכין - 110370

- 1 -

שומרים על הנחל בשבילך

נחל סעדיה - הצגת תוצאות ניטור כימי למי הנחל בין השנים 2019-2024

החל משנת 2019 נכלל נחל סעדיה בתכנית הדיגום של רשות נחל הקישון. הדיגום מתבצע אחת לחודש עבור פרמטרים רבים כגון: כלוריד, BOD, COD, שמן מינרלי, תרכובות חנקן ובכלל זה אמוניה, מתכות כבדות, בדיקות בקטריאליות, נדיפים אורגניים ועוד.

הדיגום מתבצע במעבר הנחל מתחת לכביש 22, כפי שרואים במפה המצורפת. מן הגרפים המצורפים ניתן להבחין כי איכות מי הנחל משתנה ותלויה רבות בגורמים חיצוניים. ניתן גם להבחין כי בתקופת החורף שכחות ריכוזי המזהמים הגבוהים עולה לעומת תקופת הקיץ.

הסבר לתופעה זו ניתן לשייך למספר גורמים הנמצאים בתחום נחל סעדיה: מערכת הניקוז העירונית המופנית לאפיק הנחל- הנגר העירוני סוחף ושוטף מזהמים שהצטברו במהלך הקיץ בדרכים ובכבישים בנוסף לאירועים נקודתיים של הזרמת שמנים, דלקים וביוב למערכת הניקוז כפי שאירע בחודש אפריל 2022: ניתן להבחין בגרפים המצורפים בבירור בריכוזם הגבוה של פרמטרים המהווים אינדיקטורים לזיהום בשפכים (BOD, אמוניה, זרחן, קולי צואתי).

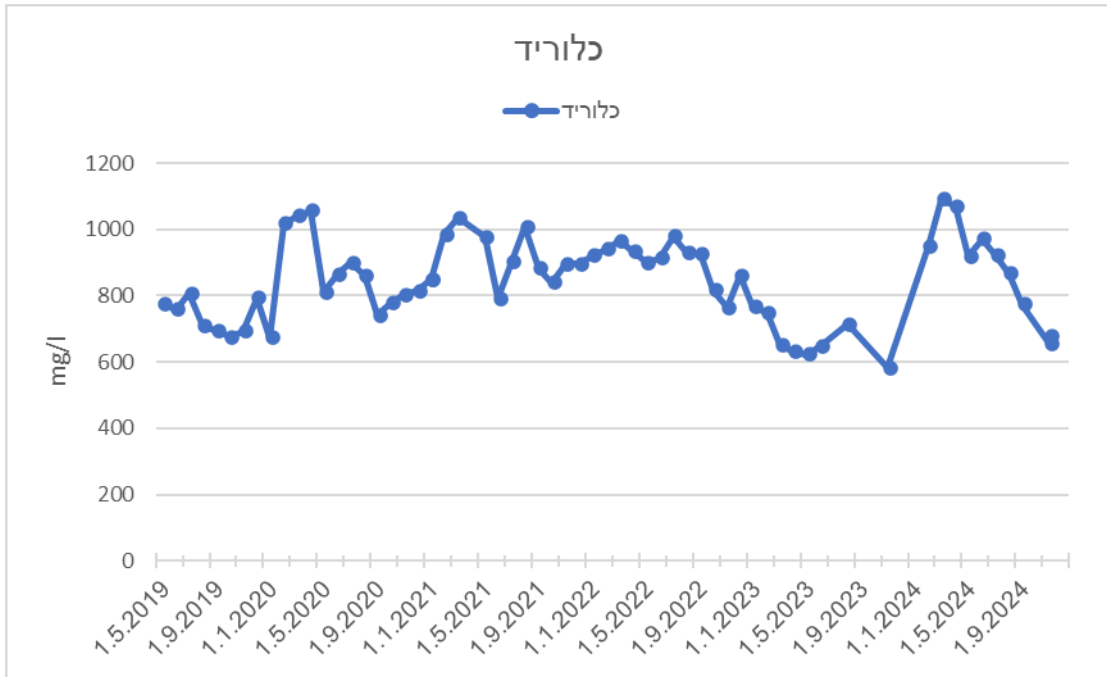
גלישות ביוב משוחות קו מאסף חיפה- מאחר ולא קיימת הפרדה נאותה בין מערכת הניקוז למערכת הביוב, בעת אירועי גשם עוצמתיים, מערכת הולכת השפכים ומטייח חיפה אינם מסוגלים לקלוט את הספיקה הגבוהה הנוצרת ועודפי השפכים גולשים לנחל סעדיה.

תשטיפי הר הזבל- סמוך לכביש 22 קיים אתר פסולת ביתית ישן ולא משוקם. בחורף הגשמים מחלחלים לגוף הפסולת ונוצרים תשטיפים הזורמים לערוץ הנחל.

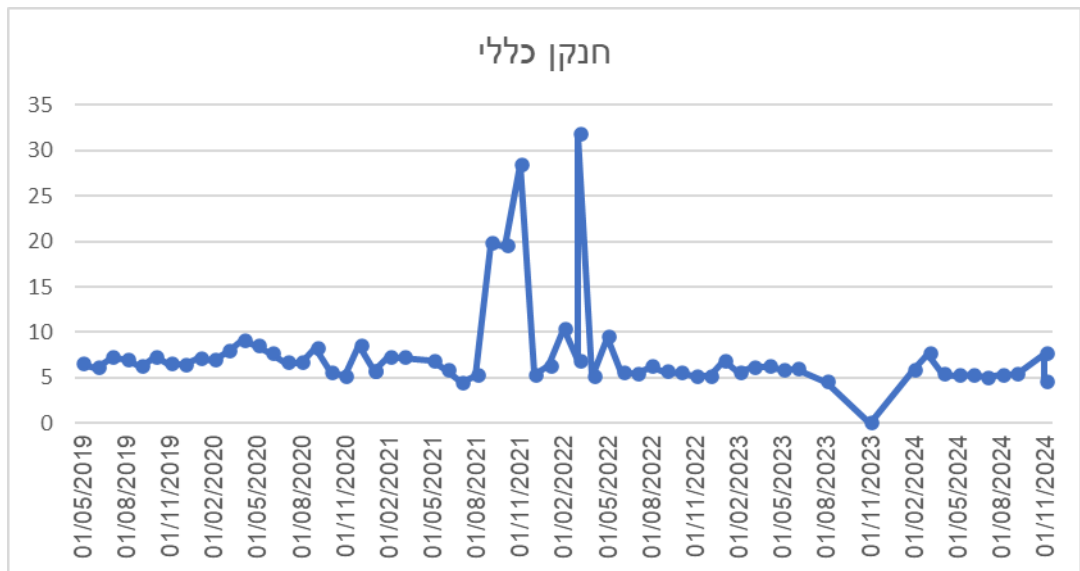

שומרים על הנחל בשבילך

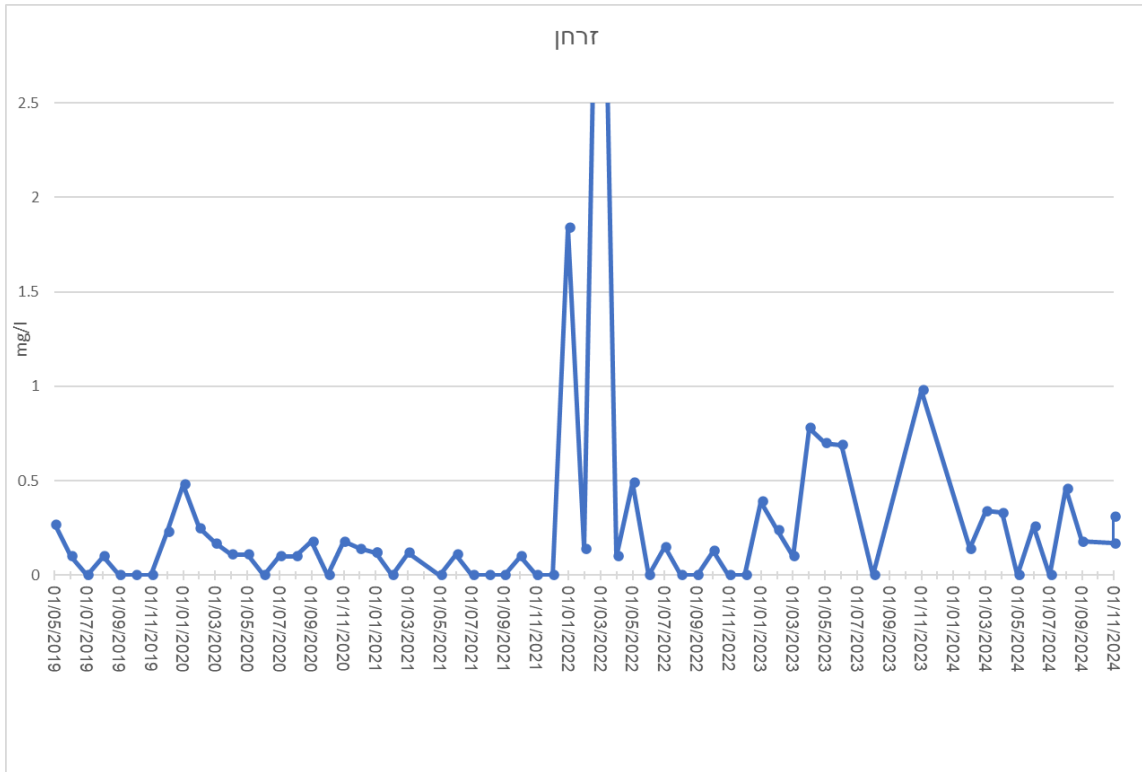
ריכוז כלוריד מבטא את רמת המליחות של הנחל. המליחות הינה אחד הגורמים העיקריים הקובעים את הרכב מאכלסי המים, ככל שהמליחות בנחל עולה, קטן עושר המינים. בעלי החיים במים (דגים, חסרי חוליות גדולים, מיני דוח יים ועוד) רגישים לערכי מליחות גבוהים. בשנה האחרונה חלה עלייה תלולה במליחות של הנחל, וירידה דרסטית במחצית השנייה של השנה.

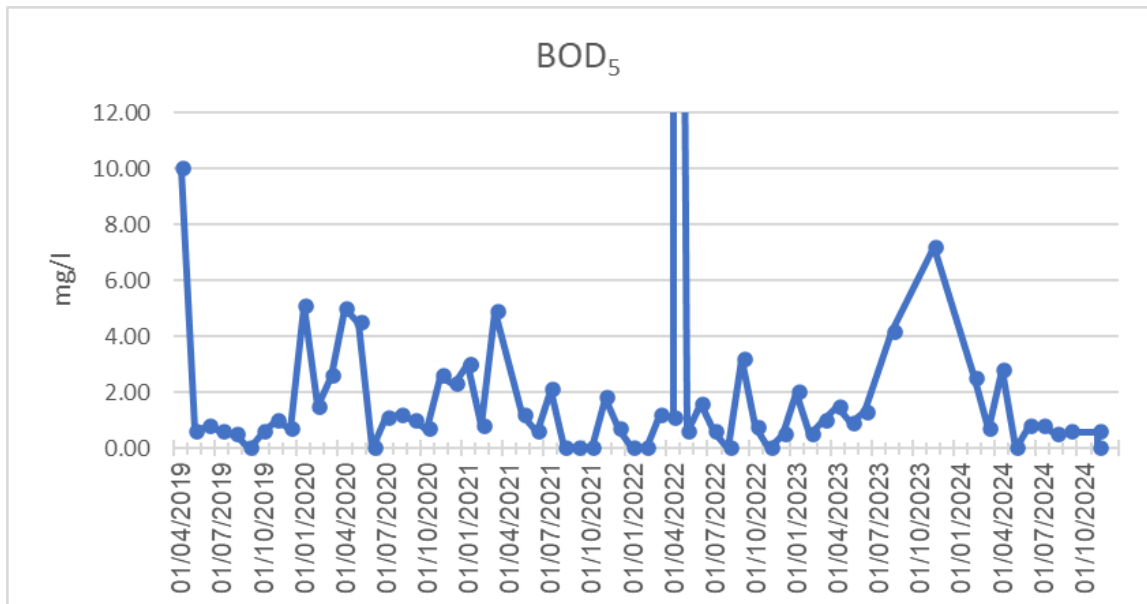
חנקן כללי הינו סך כל צורוני החנקן ומייצג את חומרי ההזנה (נוטריאנטיים). מקורותיו מעודפי דישון חקלאי, קולחי תעשייה, קולחים המוזרמים ממכוני טיפול בשפכים ושפכים גולמיים. ריכוזים גבוהים תורמים להתפתחות תנאי אוטוריפיקציה ולתנאים קיצוניים בריכוז החמצן המומס במים.

שומרים על הנחל בשבילך

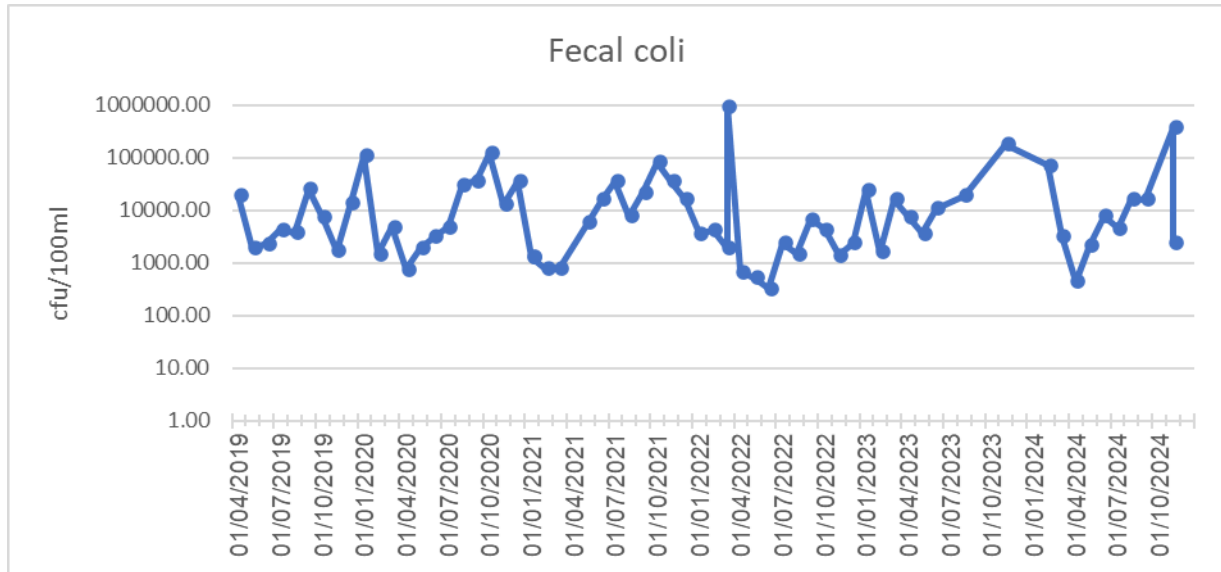
זרחן (P) בצורותיו השונות נמצא בסביבה בריכוזי רקע באופן טבעי אולם נוכחותו בריכוזים גבוהים במים יכול להעיד על זיהום שמקורו מעשי ידי אדם כגון, חומרי דישון, שפכים ותעשייה. לעודף זרחן בנחלים השפעות שליליות והוא עלול לגרום לנזקים כגון: פגיעה באיזון האקולוגי, פריחת אצות ואוטרופיקציה.

צח"ב- צריכת חמצן ביולוגית (BOD₅) הינו מדד לעומס חומר אורגני במי הנחל. עליה בריכוז צח"ב יכול להעיד, בין היתר, על זיהום שמקורו בשפכים.

שומרים על הנחל בשבילך

נוכחות חיידקים בנחל כגון קוליפורמים צואתיים (Fecal Coliforms), משמשים כסמנים לזיהום שמקורו בצואת יונקים ויכול להיות מדד להמצאות שפכים בגופי מים. חיידקים אלו עלולים לפגוע בבעלי החיים בנחל ובגדותיו ובבריאות האדם.

בכבוד רב,
מעין ציון

ראש תחום סביבה
רשות נחל הקישון